

Nationalpark Thy

UNDERSØGELSESPROJEKT – BENYTTELSE / BESKYTTELSE

Analyse af benyttelsen af projektområdet

16. februar 2005

1. Indledning

Nærværende notat er udarbejdet af NIRAS. Notatet beskriver den udførte analyse vedrørende benyttelsen af undersøgelsesområdet Thy Nationalpark.

”Temagruppen Benyttelse/beskyttelse” samt arbejdsgruppeformanden for ”Friluftsliv” er overordnet ansvarlige for analysen. Temagruppen, arbejdsgruppeformanden, Thy Statsskovdistrikt og Viborg Amt har som de primære leveret input til analysen, som er udarbejdet af NIRAS.

Formålet med analysen har været at indsamle og systematisere information om den nuværende benyttelse af projektområdet; herunder såvel den organiserede som den uorganiserede benyttelse. Analysen vil således redegøre for den nuværende benyttelse af området samt afdække hvilke organisationer og institutioner, der benytter området.

Formålet med analysen har endvidere været at danne baggrund for at opstille anbefalinger til forvaltningen af benyttelsen i en potentiel nationalpark.

I kapitel 2 i nærværende notat er beskrevet de anvendte informationskilder til analysen. Kapitel 3 angiver, hvorledes projektområdet er opdelt, og i kapitel 4 følger en beskrivelse af benyttelsen i de enkelte delområder i projektområdet. I kapitel 5 behandles projektområdets faciliteter, mens områdets beskyttelse er beskrevet i kapitel 6. Udviklingstendenser for benyttelsesaktiviteter er beskrevet i kapitel 7. I hhv. kapitel 8 og 9 findes en konklusion og anbefalinger.

Endvidere er der som en del af analysen indhentet informationer omkring beliggenheden af faciliteter, såsom stier, parkeringspladser og udsigtstårne. Dette fremgår af de GIS-kort, der er vedlagt i bilag 1.

2. Informationskilder

De anvendte informationskilder til analysen er summeret i det følgende:

- Skov- og Naturstyrelsen/Thy Statskovsdistrikt
 - Opgørelser vedr. den organiserede benyttelse i 2004
 - Oplysninger om beliggenheden af faciliteter indenfor projektområdet
 - Vurderinger af den uorganiserede benyttelse
- Frank Søndergaard Jensen: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. Skovbrugsserien nr. 32, 2003.
 - Information om den uorganiserede benyttelse i 1996/1997
 - Oplysninger om udviklingstendenser i for den uorganiserede benyttelse
- Viborg Amt
 - Oplysninger om beliggenheden af faciliteter indenfor projektområdet, herunder temaer til GIS-kort
- Esben Tveterås Tind & Peder Agger: Friluftslivets effekter på naturen i Danmark. Friluftsrådet, 2003.
 - Information om udviklingstendenser for hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse
- Frank Søndergaard Jensen: Friluftsliv i det åbne land 1994/95. Forskningscentret for Skov & Landskab, 1998.
 - Udviklingstendenser i benyttelsen af skove fra 1976/78 til 1993/94
- Sydthy Kommune, Danmarks Naturfredningsforening i Sydthy, Dansk Ornitologisk Forening, Agger Tange Feriecenter, Krik-Vig Camping, Sydthy Turistbureau, Agger Badehotel, Agger Havn Feriecenter, Agger Jagtforening og Hurup Dykkerklub

- Information om benyttelsen af området Agger Tange, herunder Flade Sø og Ørum Sø

3. **Opdeling af projektområdet**

Projektområdet er opdelt i følgende del-områder:

- Agger Tange
- Lodbjerg Plantage
- Hvidbjerg Plantage
- Stenbjerg Plantage
- Tvorup Plantage
- Nystrup Plantage
- Vandet Plantage
- Vilsbøl Plantage
- Tved Plantage
- Hanstholm Vildtreservat

En større andel af benyttelsesaktiviteterne kan ikke nøjagtigt stedfæstes indenfor delområderne. Opdelingen giver dog et mere nuanceret billede af det geografisk omfattende undersøgelsesområde.

I ovennævnte delområder indgår både strand, klitheder og plantager.

Der er fokuseret på de statsejede arealer indenfor ovennævnte delområder i analysearbejdet.

Byerne er holdt udenfor projektområdet; blandt andet Agger, Nørre Vorupør og Klitmøller. Til alle disse byer er der en stor turisttilstrømning.

4. **Benyttelsesaktiviteter**

I det følgende er benyttelsen beskrevet for de enkelte delområder indenfor projektområdet.

Der er angivet data for såvel den organiserede som den uorganiserede benyttelse.

Benyttelsesdata vedr. det organiserede brug (med undtagelse af Agger Tange) er fået fra Thy Statskovsdistrikt. Disse data er fra 2004.

En del af den organiserede benyttelse foregår i begrænset omfang og kan ikke stedfæstes til de enkelte delområder. Det drejer sig om følgende:

- Motororienteringsløb (30 deltagere i 2004 – aktiviteten foregår dog ikke årligt)
- Multisportsløb (50 deltagere i 2004 – 1 arrangement)
- Rollespil (70 deltagere i 2004 – 1 arrangement)
- Cykelløb (60 deltagere 2004 – fordelt på 2 arrangementer)

Ovennævnte er således ikke medtaget i den følgende opgørelse af benyttelsen for hvert delområde.

Med hensyn til det uorganiserede brug er der hentet data fra ”Frank Søndergaard Jensen: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”. Disse data er fra registreringer fra den 1/12-96 til den 30/11-97. Opdelingen følger dog ikke ovennævnte delområder, men med hjælp fra Thy Skovdistrikt og temagruppen er de angivne data tilpasset delområderne.

For området ”Agger Tange” (herunder Flade Sø og Ørum Sø) er der indhentet data hos Sydthy Kommune, Danmarks Naturfredningsforening i Sydthy, Dansk Ornitologisk Forening, Sydthy Turistbureau, Agger Jagtforening, Hurup Dykkerklub og hoteller/feriecentre/campingpladser. De fremkomne tal for dette område beror ikke på tællinger og beregninger, og er således behæftet med nogen usikkerhed. De giver dog et billede af benyttelsen i forhold til de øvrige delområder.

Benyttelsesaktiviteterne grupperes i forhold til deres påvirkning på naturen:

1. GRØN: Negligerbar påvirkning af naturen
2. GUL: Lidt påvirkning af naturen
3. RØD: Signifikant påvirkning af naturen

Ovennævnte gruppering udgør en forsimpning, men er dog med til at give et overblik over benyttelsens indvirkning på området; primært dyrelivet. Grupperingen skal således tages med forbehold. Der kan være årstidsvariationer, som ikke vil fremgå af den angivne gruppering. Eksempelvis kan orienteringsløb i store dele af året have en negligerbar påvirkning af naturen (GRØN), men i yngleperioder kan aktiviteten i nogle områder medføre en signifikant naturpåvirkning (RØD). Ligeledes er naturpåvirkningen stærkt afhængig af antallet af

personer, der udfører den pågældende aktivitet. Dette er ikke indeholdt i nærværende analyse.

Vurderingen af de enkelte aktiviteters påvirkning af naturen er foretaget i samarbejde med temagruppen, som har et omfattende lokalkendskab til benyttelsen.

4.1 *Agger Tange*

Langt den overvejende benyttelse af Agger Tange, herunder Flade Sø og Ørum Sø, er uorganiseret (> 99 % jf. Sydthy Kommune). De primære aktiviteter i området fremgår af nedenstående tabel, hvor organiseret benyttelse er markeret med *.

De seneste år har der været fiskedød i søerne i området, hvorfor fiskeriet i en periode har været væsentligt under det normale. Ligeledes har der i 1990'erne været betydeligt flere besøgende på områdets campingplads sammenlignet med i dag. Besøgstallet er i dag reduceret til ca. 1/4 på grund af pladsens forfald. Campingpladsen renoveres dog pt., og der forventes betydeligt flere besøgende de kommende år. Dette forventes især at påvirke antallet af gående, ornitologer og lystfiskere i positiv retning.

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Gående (ved strand/kyst og søer), herunder badegæster	~ 50.000 – 200.000		
Ornitologer*	~ 50 – 100		
Ornitologer	~ 500 – 1.000		Tidligere var dette tal op til 5 gange større
Jagt*	~ 1.300		90 jægere per uge i sept./okt., 60 jægere per uge i nov. og 30 jægere per uge i dec./jan.
Erhvervsfiskeri*	~ 200		2 lodsejere (2 x ca. 2 gange per uge i 6 mdr.)
Lystfiskeri	~ 10.000		For år tilbage omkring 30.000 fiskekort; reduceret pga. fiskedød.
Kitesurfing	~ 750		Ca. 15 surfere ugentligt
Windsurfing	~ 3.000		Ca. 60 surfere ugentligt
Roning	~ 100		
Motionsdag	~ 200		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Dykkere	~ 200		
SUM	~ 66.300–216.850		

* Organiseret benyttelse

4.2 *Lodbjerg Plantage*

Den organiserede benyttelse i Lodbjerg Plantage er opgjort til < 1.640, hvor guidede ture arrangeret af Thy Skovdistrikt udgør størstedelen. Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 34.000, og udgøres primært af gæster, der besøger hhv. strand/kyst og skov. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.2.1 *Organiseret brug*

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Teambuilding	Diverse	< 60		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Guidede ture	Thy Skovdistrikt	1.000		
SUM		< 1.640		

4.2.2 *Uorganiseret brug*

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	34.000		Mange besøgende ved Lodbjerg Fyr
- skov	19.720		
- strand/kyst	10.880		
- hede/overdrev	3.400		

4.3 Hvidbjerg Plantage

Den organiserede benyttelse i Hvidbjerg Plantage er opgjort til <1.440, hvor vandreture og besøgende på områdets 2 skydebaner udgør størstedelen. Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 88.000, og udgøres primært af gæster, der besøger hhv. strand/kyst og skov.

Lyngby Hede og stranden er indeholdt i opgørelsen. Der foregår stort set ikke organiseret benyttelse på Lyngby Hede og ved stranden, mens en stor del af den uorganiserede benyttelse, som anført ovenfor, foregår ved stranden. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.3.1 Organiseret brug

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Vandreture	Fodslaw m.fl.	400		
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Teambuilding	Diverse	< 60		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Skydebaner	Hjemmeværnet og private	~ 400		Støjende og generende de få dage skydebanen benyttes
SUM		< 1.440		

4.3.2 Uorganiseret brug

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	88.176		
- skov	44.880		
- strand/kyst	32.736		
- hede/overdrev	10.560		

4.4 *Stenbjerg Plantage*

Den organiserede benyttelse i Stenbjerg Plantage er opgjort til <1.810, hvor guidede ture arrangeret af Thy Skovdistrikt udgør størstedelen. Herudover benyttes området blandt andet til orienteringsløb. Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 176.000, og udgøres primært af gæster, der besøger strand/kyst, og således ikke besøgende i selve plantageområdet. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.4.1 *Organiseret brug*

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Orienteringsløb	Nordvest OK m.fl.	~ 180		
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Hunde (konkurrencer, sporttræning og kørsel)	DCH Thisted, K.H. Andersen m.fl.	< 50		
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Guidede ture	Thy Skovdistrikt	1.000		
SUM		< 1.810		

4.4.2 *Uorganiseret brug*

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf - skov - strand/kyst	175.824 44.880 130.944		Primært besøgende ved landingspladsen og stranden

4.5 *Tvorup Plantage*

Den organiserede benyttelse i Tvorup Plantage er opgjort til < 810 og er således relativt begrænset. De primære organiserede anvendelser er jagter og orienteringsløb. Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 52.000, og udgøres primært af gæster, der besøger hhv. strand/kyst og skov. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.5.1 *Organiseret brug*

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Orienteringsløb	Nordvest OK m.fl.	~ 180		
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Hunde (konkurrencer, sporttræning og kørsel)	DCH Thisted, K.H. Andersen m.fl.	< 50		
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
SUM		< 810		

4.5.2 *Uorganiseret brug*

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	52.164		
- skov	19.044		
- strand/kyst	33.120		

4.6 Nystrup Plantage

Den organiserede benyttelse i Nystrup Plantage er opgjort til ca. 43.000, hvor golfspillere på områdets golfbane udgør langt størstedelen (ca. 41.000). Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 67.000, og udgøres primært af gæster, der besøger skoven og ”andre seværdigheder”, hvilket kan være golfbanen. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.6.1 Organiseret brug

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Nystrupløbet	Danske Bank	500		I august
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Skydebaner	Hjemmeværnet og private	~ 1.000		Støjende og generende de få dage skydebanerne benyttes. Skydebanerne ligger umiddelbart nordvest for selve plantageområdet.
Golf	Nordvestjysk Golfklub	41.000		
Lystfiskeri	Fiskekortlødere	~ 50		
SUM		< 43.130		

4.6.2 Uorganiseret brug

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	67.468		Andet dækker formentligt over golf. Naturpåvirkningen for golf vurderes at være negligerbar (GRØN).
- skov	38.088		
- strand/kyst	8.280		
- andet	21.100		

4.7 *Vandet Plantage*

Den organiserede benyttelse i Vandet Plantage er opgjort til < 1.960, hvor guidede ture arrangeret af Thy Skovdistrikt udgør størstedelen. Herudover benyttes området blandt andet til orienteringsløb og jagter. Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 46.000, og udgøres primært af gæster, der besøger skovområder. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.7.1 *Organiseret brug*

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Orienteringsløb	Nordvest OK m.fl.	~ 180		
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Hunde (konkurrencer, sportstræning og kørsel)	DCH Thisted, , K.H. Andersen m.fl.	< 50		
Militærøvelser		< 150		
Hestekørsel	Thy Kørehesteforening	< 100		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Guidede ture	Thy Skovdistrikt	1.000		
Lystfiskeri	Fiskekortlødere	~ 50		
SUM		< 1.960		

4.7.2 *Uorganiseret brug*

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	46.368		En del af søgæsterne vurderes at være surfere, som skønnes at medføre en signifikant naturpåvirkning (RØD)
- skov	38.088		
- sø	8.280		

4.8 *Vilsbøl Plantage*

Den organiserede benyttelse i Vilsbøl Plantage er opgjort til ca. 7.000, hvor guidede ture arrangeret af Thy Skovdistrikt udgør langt størstedelen (ca. 5.000). Herudover benyttes området blandt andet til orienteringsløb, jagter, spejderøvelser og fiskeri (Vandet Sø og Nors Sø). Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 71.000, og udgøres primært af gæster, der besøger skovområder og søerne.

Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.8.1 *Organiseret brug*

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Orienteringsløb	Nordvest OK m.fl.	~ 180		
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 400		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 500		Fredag i uge 41 (kun på stier)
Hunde (konkurrencer, sportræning og kørsel)	DCH Thisted, K.H. Andersen m.fl.	< 200		
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Teambuilding	Diverse	< 60		
Hestekørsel	Thy Kørehesteforening	< 100		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 80		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Guidede ture	Thy Skovdistrikt	5.000		
Erhvervsfiskeri	2 forpagtere	~ 100		
Lystfiskeri	Fiskekortløbere	~ 100		
SUM		< 6.930		

4.8.2 *Uorganiseret brug*

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	71.000		Skønnet at 90% af søbesøgene finder sted ved Nors Sø og 10% ved Vandet Sø.
- skov	24.140		
- strand/kyst	8.520		
- sø	35.550		

4.9 *Tved Plantage*

Den organiserede benyttelse i Tved Plantage er opgjort til < 860, og er således ret begrænset. Den uorganiserede benyttelse er i størrelsesordenen 24.000, og udgøres primært af gæster, der besøger skovområder. Opdelingen i hhv. organiseret og uorganiseret benyttelse fremgår af de følgende tabeller.

4.9.1 *Organiseret brug*

Type	Aktører	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Orienteringsløb	Nordvest OK m.fl.	~ 180		
Spejderøvelser	KFUM, DDS	~ 50		
Motionsdag	Diverse skoler	~ 100		
Hunde (konkurrencer, sportræning og kørsel)	DCH Thisted, K.H. Andersen m.fl.	< 50		
Militærøvelser	Diverse	< 150		
Fælles jagter	Thy Skovdistrikt og konsortier	~ 220		
Enkeltmandsjagter	Konsortier	~ 60		
Erhvervsfiskeri	I forpagter	~ 50		
SUM		< 860		

4.9.2 *Uorganiseret brug*

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	24.000		Andet dækker muligvis over besøg i reservatet. Tved Plantage besøges endvidere af mange svampeplukkere.
- skov	16.800		
- strand/kyst	1.200		
- mark	720		
- sø	960		
- andet	4.320		

4.10 *Hanstholm Vildtreservat*

I store dele af Hanstholm Vildtreservat er færdsel ikke tilladt i perioder af året (primært fra 1/4 til 15/7). Langt størstedelen af de besøgende til området opholder sig ved strand/kyst. I alt er den uorganiserede benyttelse opgjort til 18.000, hvor knap 14.000 af besøgene er ved strand/kyst. Der foregår stort set ikke organiseret benyttelse af vildtreservatet, da reservatbestemmelserne for området hindrer stort set alt organiseret brug. Opgørelsen for uorganiseret benyttelse fremgår af den følgende tabel.

4.10.1 Uorganiseret brug

Type	Omfang (deltagere) pr. år	Naturpåvirkning	Kommentarer
Antal skov-/naturbesøg pr. år, heraf	18.000		
- skov	1.440		
- strand/kyst	13.680		
- hede	1.440		
- andet	1.440		

5. Faciliteter for projektområdet

Som en del af analysen er der indhentet informationer omkring beliggenheden af faciliteter, såsom stier, parkeringspladser og udsigtstårne. Dette fremgår af de GIS-kort, der er vedlagt i bilag 1.

Endvidere er en række faciliteter i de enkelte delområder summeret i skemaet herunder. Data til skemaet er hentet fra Skov- og Naturstyrelsen: "Beskrivelser af vandreture i Statsskovene". Oplysninger i skemaet skal tages med forbehold.

Område	Faciliteter	Stier mv.
Agger	Syd for Agger: Adskillige p-pladser; stor p-plads med wc midt på tangen. Nord for Agger: Adskillige p-pladser, 1 wc ml. Klitvej og stranden	Vestkyststien: ca. 15 km
Lodbjerg Plantage	5 p-pladser, 2 wc'er, 1 overnatningsplads (opføres i foråret 2005)	1 km skovvej, 14,5 km afmærkede vandreruter (5 stk.)
Hvidbjerg Plantage	5 p-pladser, 2 wc'er, 1 overnatningsplads samt overnatningsmulighed i Lyngby Redningshus, 1 udsigtstårn	22,5 km afmærkede vandreruter (5 stk.), heraf én handicaprute
Stenbjerg Plantage	4 p-pladser, heraf 1 ved strand inkl. wc, 1 overnatningsplads, 1 bålplads	20 km afmærkede vandreruter (7 stk.)
Tvorup Plantage	6 p-pladser, 3 wc'er (inkl. handicaptollet), 2 overnatningspladser, 1 bålplads, 1 udsigtstårn	2,3 km skovvej, 22 km afmærkede vandreruter (7 stk.), heraf én handicaprute
Nystrup Plantage	6 p-pladser, 2 wc'er, 1 bålplads	6 km skovvej, 7,5 km afmærkede ridestier, 22,5 km afmærkede vandreruter (6 stk.)
Vandet Plantage	7 p-pladser, 1 overnatningsplads	5 km skovvej, 12,5 km afmærkede ridestier, 14,5 km afmærkede vandreruter (5 stk.)
Vilsbøl Plantage	5 p-pladser, 2 wc'er (inkl. handicaptollet), 1 overnatningsplads, 1 bålplads, 1 udsigtstårn, 1 naturlegeplads, 1 hundeskov	2,7 km skovvej, 16 km afmærkede vandreruter (4 stk.)
Tved Plantage	3 p-pladser, 1 overnatningsplads, 2 bålpladser, 1 udsigtstårn, 1 naturlegeplads	0,4 km skovvej, 13 km afmærkede vandreruter (3 stk.)
Hanstholm Vildtreservat	1 p-plads	-

Herudover findes ca. 60 km afmærket cykelrute (Agger-Bulbjerg). Denne findes primært øst for projektområdet og er ikke medtaget i ovennævnte tabel. Den gamle redningsvej gennem store dele af projektområdet er ikke medtaget i tabellen.

Der findes én hundeskov indenfor projektområdet. Denne ligger i Vilsbøl Plantage. Herudover har Skovdistriktet i alt 3 hundeskove, der ligger udenfor projektområdet.

6. Beskyttet natur i projektområdet

Af kortmaterialet i bilag 1 fremgår §3-områder samt habitatdirektiv (Natura 2000) områder.

Endvidere har ”Arbejdsgruppen: Natur” som en del af Nationalpark Thy projektet arbejdet med udpejning af biologiske interesseområder; hhv. botaniske (planter), ornitologiske (fugle) og herpetologiske (padder og krebsdyr).

I tabellen herunder er sammenfattet beskyttelsen af naturen for de enkelte delområder indenfor projektområdet. Sammenfatningen er overordnet, og der kan være mindre beskyttede områder, som ikke fremgår af tabellen.

Område	Beskyttelse iht. Naturbeskyttelseslovens §3 og Natura 2000/habitatområder	Interesseområder jf. naturarbejdsgruppen
Agger	§3 og Natura 2000	Hele området er biologisk interesseområde (planter, fugle og padder)
Lodbjerg Plantage	Ingen beskyttelse for plantageområdet; strandområdet er §3 udpeget	En mindre del (mod øst samt strandområdet) er biologisk interesseområde (planter, fugle og padder)
Hvidbjerg Plantage	Ingen beskyttelse for plantageområdet; strandområdet og Lyngby Hede er §3 udpeget	Dele af plantagen (især området mod stranden) er biologisk interesseområde (planter, fugle og padder)
Stenbjerg Plantage	Ingen beskyttelse for plantageområdet; strandområdet er §3 udpeget	Mindre dele af plantagen er biologisk interesseområde (planter, fugle og padder)
Tvorup Plantage	Ingen beskyttelse for plantageområdet; strandområdet er §3 udpeget	Mindre dele af plantagen er biologisk interesseområde (planter, fugle og padder)
Nystrup Plantage	Ingen beskyttelse	Dele af plantagen er biologisk interesseområde (planter)
Vandet Plantage	Ingen beskyttelse	Dele af plantagen er biologisk interesseområde (planter og fugle)
Vilsbøl Plantage	Vestlige del af plantageområdet er udpeget iht. Natura 2000	Plantagen er biologisk interesseområde
Tved Plantage	Ingen beskyttelse	Østlige del af plantagen er biologisk interesseområde
Hanstholm Vildtreservat	§3 og Natura 2000	Østlige del af reservatet samt dele af strandområdet er biologisk interesseområde

Af ovenstående oversigt fremgår det, at Agger Tange og Hanstholm Vildtreservat er udpeget iht. §3 og Natura 2000. Ligeledes er store dele af de to områder vurderet af biologisk interesse af ”Naturgruppen”.

Med hensyn til plantagerne er store dele disse ikke udpeget iht. §3 eller Natura 2000. Naturgruppen har vurderet, at mindre dele af de enkelte plantager er af biologisk interesse.

Det skal bemærkes, at store dele af klithedearealerne er fredet efter Naturbeskyttelsesloven. Dette fremgår ikke af ovenstående tabel samt de udarbejdede GIS-kort.

7. **Udviklingstendenser**

I ”Frank Søndergaard Jensen: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” er den procentvise ændring i antal årlige skovbesøg fra 1977 til 1997 opgjort (uorganiseret). For projektområdet giver dette følgende resultater:

- For Lodbjerg Plantage er der observeret et fald på mere end 50 %
- For Hvidbjerg og Stenbjerg Plantager er der konstateret en stigning på mere end 400 %
- For Tvorup, Nystrup, Vandet og Tved Plantager er der observeret en stigning på mere end 200 %
- For Vilsbøl Plantage, Agger Tange og Hanstholm Naturre-servat findes der ikke data

Ved sammenligning af data fra projekt ”Friluftsliv ’95” og projekt ”Friluftsliv ’98” fås følgende tendenser på landsplan:

- Der ses en stigning i besøgstallet til skov- og naturområder
- Generel tendens til størst stigning i besøgstallet i Nordsjælland og de vestjyske klitplantager
- Besøgsvarigheden i forbindelse med skov- og naturbesøg er uændret eller svagt faldende
- Der ses et fald i hhv. transporttid og -afstand (fra bopæl til natursted).

I ”Friluftslivets effekter på naturen i Danmark” er opgjort udviklingstendenser for en række benyttelser. Disse er resumeret i det følgende:

Alm. skov- og naturbesøg:

- Flere og kortere ture

Fællesarrangementer (spejder, skole, rollespil, teambuilding mv.):

- Stigning i skolearrangementer
- Fald for vandrelav og spejdere

Løb og mountainbike:

- Stigning i antal mountainbikere
- Stigning i antallet af orienteringsløbere
- Ingen oplysninger om motionsløbere

Naturobservationer:

- Kraftig stigning i medlemstallet i Dansk Ornitologisk For-
ening, og ud fra dette forventes en stigning i antallet af
”fugleinteresserede” i naturen

Jagt:

- Fald i antallet af strandjægere
- Stigning i antallet af betalingsjagter

Fiskeri:

- Faldende antal lystfiskere

Golf:

- Kraftig tilgang til landets golfklubber

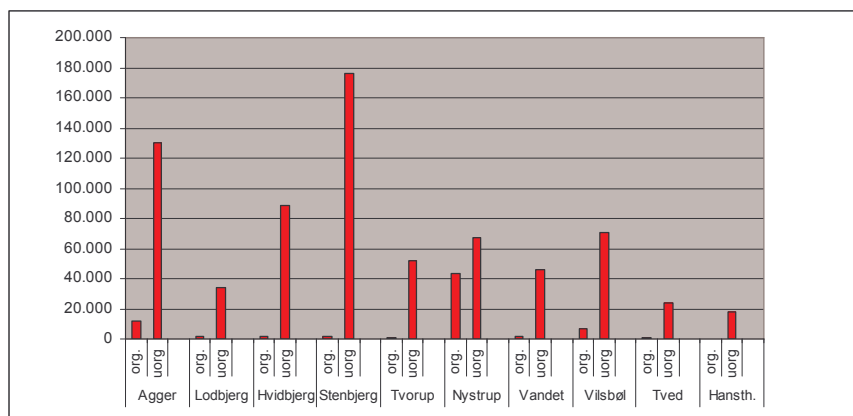
Sejlads:

- Stigende antal kanoer og kajaker
- Stigende antal kite-surfere (windsurfing med en drage i ste-
det for et sejl)
- Fald i jollesejlads (organiseret)

8. **Konklusioner**

Den uorganiserede benyttelse af projektområdet er markant større end den organiserede benyttelse. Den organiserede benyttelse er opgjort til ca. 70.000 per år, mens den organiserede benyttelse er ca. 707.000 per

år. Den uorganiserede benyttelse er således ca. 10 gange større end den organiserede benyttelse. Nedenstående figur viser benyttelsen i de enkelte delområder.

De mest benyttede områder i projektområdet er Agger, Hvidbjerg og Stenbjerg, og besøgsantallet er således størst i den sydlige og midterste del af projektområdet.

Den uorganiserede benyttelse i den sydlige del af projektområdet retter sig mest mod havet, mens den i den nordlige del er rettet mest mod plantagerne og søerne. Lægger man eksempelvis et snit mellem Stenbjerg og Tvorup, er der omkring lige mange besøgende, nemlig 300.000, henholdsvis syd og nord for snittet. I syd kommer de 175.000 eller 58 % primært for at besøge stranden, mens tallene i nord er hhv. 51.000 eller 17 %.

Sammenholdes benyttelsen af projektområdet med benyttelsen i andre naturområder i Danmark ("Frank Søndergaard Jensen: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder"), er benyttelsesgraden i projektområdet "under middel". Især i sjællandske, øst- og nordjyske naturområder er der typisk et større antal besøgende per år. Denne sammenligning er dog meget lidt underbygget, idet der ikke er indeholdt oplysninger om områdernes størrelse, områdernes faciliteter og følsomhed samt eventuelle årstidsvariationer for besøgene.

Hvad angår faciliteter i de enkelte delområder i projektområdet, er dette omtrent jævnt fordelt de enkelte plantager imellem. Der er mellem 13,5 og 22,5 km afmærkede vandreruter i plantagerne. I hhv. Hvidbjerg og Tvorup findes en afmærket handicaprute.

Sammenholdes projektområdets beskyttelse (herunder §3, Natura 2000 og kortlægning gennemført af "Naturgruppen") med beliggenheden af de enkelte delområder, ses det, at den mest omfattende benyttelse ligger udenfor de beskyttede naturområder; dog med undtagelse af Agger Tange. Strandområderne ved Agger Tange er dog de

mest besøgte i området, og disse falder udenfor de beskyttede naturområder.

På baggrund af generelle udviklingstendenser forventes det, at der for undersøgelsesområdet vil ske en forøgelse af antallet af uorganiserede besøgende (dvs. gåture ved strand og skov, herunder badning).

Antallet af golfspillere er stigende på landsplan, og der kan også forventes en tilgang for golfbanen i Nystrup Plantage. Der er på nuværende tidspunkt forberedt en udvidelse af golfbanen.

Mountainbiking og orienteringsløb bliver stadig mere populært, hvilket sandsynligvis vil observeres i alle otte plantager.

Søsport, herunder kano, kajak, windsurfing og kitesurfing, har stigende interesse. Dette kan påvirke de nordlige plantager med adgang til Vandet Sø; dvs. Nystrup, Vandet og Vilsbøl. Med hensyn til Nors Sø forbyder reservatbestemmelserne en hver form for sejlads (erhvervsfiskerne er dog undtaget). Endvidere er det muligt, at der vil observeres større tilstrømning til Flade Sø og Ørum Sø ved Agger, hvortil adgangsforholdene dog er mindre gode end til Vandet Sø.

9. **Anbefalinger**

På baggrund af analysen, herunder ovennævnte konklusioner, følger herunder en række anbefalinger til den fremtidige benyttelse af projektområdet i forbindelse med en potentiel nationalpark:

- En potentiel nationalpark skal i høj grad være for lokale og naboer til området, og således ikke kun for udefrakommende/turister. Den lokale adgang og den lokale indflydelse skal således vægtes højt.
- Den organiserede benyttelse er i dag jævnt fordelt i projektområdets plantager som følge af styringen fra Thy Skovdistrikt. Det anbefales, at tilsvarende styring opretholdes, så den organiserede benyttelse også i fremtiden udjævnes.
- Det anbefales, at den uorganiserede benyttelse gøres mere styret/"organiseret" ved hjælp af stiudbygning, informationstavler, toiletter, bålpladser, udsigtstårne mv. Herved føres de besøgende rundt i terrænet på en guidet tur, og færdslen i de beskyttede/sårbare naturområder reduceres.
- Benyttelsen af projektområdet som helhed er "under middel" i forhold til andre naturområder i Danmark. Der er således plads til mere benyttelse af området; dog under hensyntagen til beskyttet natur mv. I takt med dette, bør der også ske en udbygning af områdets faciliteter. Herunder er anført anbefalinger til

fremtidig benyttelse for de enkelte delområder indenfor projektområdet.

Område	Anbefalinger til fremtidig benyttelse
Agger	Antallet af strandgæster er passende, og der er gode faciliteter. I højere grad bør der opstilles observationstårne for at undgå færdsel i de beskyttede områder. Der bør være rastepladser ved nuværende og nyanlagte observationstårne.
Lodbjerg Plantage	Området kan bære mere anvendelse; både skov, klitområder og strand. Nuværende faciliteter i området er tilfredsstillende; de skal dog udbygges i takt med større benyttelse af området.
Hvidbjerg Plantage	Området kan bære mere anvendelse; både skov, klitområder og strand. Nuværende faciliteter i området er tilfredsstillende; de skal dog udbygges i takt med større benyttelse af området. Der bør dog på nuværende tidspunkt anlægges en hundeskov.
Stenbjerg Plantage	I dag mange strandgæster, men det er et passende niveau. Tilgang er ikke ønskelig. Plantagen kan bære mere anvendelse. Nuværende faciliteter i området er tilfredsstillende, der bør dog anlægges hundeskov og flere bålpladser. Faciliteterne skal dog udbygges i takt med større benyttelse af området.
Tvorup Plantage	Bøgstedrende og Vangså er de mest besøgte. Området kan bære mere benyttelse. Nuværende faciliteter i området er tilfredsstillende; de skal dog udbygges i takt med større benyttelse af området.
Nystrup Plantage	Plantageområdet har omtrent nået mætning, hvad angår benyttelsen. Nuværende faciliteter i området er tilfredsstillende. En udbygning af den eksisterende golfbane er forberedt.
Vandet Plantage	Området kan bære yderligere benyttelse. Nuværende faciliteter i området er i underkanten, og de skal som minimum udbygges i takt med en evt. større benyttelse af området. Antallet af windsurfere/kitesurfere samt deres adfærd bør reguleres.
Vilsbøl Plantage	Der foregår meget organiseret benyttelse af området, og området har omtrent nået mætning pga. det relativt lille areal. Der er mange faciliteter i området.
Tved Plantage	Området kan bære yderligere benyttelse. Der er gode faciliteter; dog bør der opstilles yderligere ét udsigtstårn med udsigt over vildtreservatet.
Hanstholm Vildtreservat	Området kan bære mere anvendelse; dog under hensyntagen til den beskyttede natur i store dele af området. I takt med yderligere benyttelse skal mængden af faciliteter udbygges.

- Generelt bør der anlægges flere legepladser og bålpladser i projektområdet, og der skal sikres en balance mellem faciliteterne i hhv. nord og syd af projektområdet. Handicapstier bør findes i alle plantageområder, og der bør udlægges yderligere ridestier.
- Der ses ofte løse hunde i projektområdet. Dette antal bør reduceres ved udlægning af flere hundeskove/arealer, hvor løse hunde er tilladt jf. anbefalingerne i ovenstående tabel.
- Afmærkede stier er væsentligt, da de besøgenes adfærd herved i højere grad kan styres. Herved sikres også, at vildtet i mindre

grad forskrækkes, da de besøgende i høj grad færdes i de samme områder.

- Langs de anlagte stier bør der være informationstavler, så de besøgende lærer korrekt adfærd, og får informationer omkring naturen, arter mv. Endvidere kan man via informationstavler guides til eksempelvis et udsigtstårn.
- De anlagte stier skal være små og slyngede, så de besøgende får en oplevelse af at være sig selv på trods af et højt publikums-pres.
- Det er vigtigt med faciliteter ved strandadgang, så benyttelsen af klithederne begrænses mest muligt.
- I en potentiel nationalpark bør der oprettes undervisningscentre, hvor besøgende får viden om og oplæres i, hvordan man færdes i nationalparken, herunder oplysninger om følsomme/beskyttede områder, yngleperioder mv.
- De steder, hvortil der ikke ønskes adgang, kan der opføres udsigtstårne, så områder fortsat kan betragtes; eksempelvis ved de beskyttede områder på Agger Tange.
- På nuværende tidspunkt er de mest benyttede områder indenfor projektområdet beliggende udenfor beskyttede naturområder. Væsentlige undtagelser herfra er området ved Agger Tange, herunder Flade Sø og Ørum Sø. Det er vigtigt, at denne balance fortsat opretholdes i en potentiel nationalpark.
- På grund af konflikt mellem beskyttet natur og benyttelse i området ved eksempelvis Agger, bør der for dette område fokuseres mere på en styret benyttelse jf. ovennævnte omkring stier, udsigtstårne og informationstavler.
- Et stigende aktivitetsniveau kan kræve at der sker en regulering. Såfremt antallet af mountainbikere eksempelvis stiger, bør der evt. udpeges særlige cykelruter/-områder el. lign.
- Antallet af wind- og kitesurfere forventes stigende, og søerne i projektområdet er beskyttet iht. §3. Det er således vigtigt med en regulering af antallet af surfere og deres adfærd, så der sikres balance mellem benyttelsen og beskyttelsen af naturen.
- Der kan opstå konflikt mellem forskellige brugergrupper af området. Det anbefales, at man i en potentiel nationalpark er opmærksom på og tager højde for disse konflikter; eks. ved

adskillelse af brugergrupperne (separate ridestier og gangstier mv.).

- Det bør overvejes, hvorvidt militærøvelser hører hjemme i en nationalpark.